

Visuomeninė organizacija, adresas: Gedimino pr. 40/1 01110 Vilnius, el. p. teisejupadejejai@gmail.com
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 300519884

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijai
(siunčiama el. paštu)

2022-08-12, Nr. P1

**NUOMONĖ DĖL TEISĖJŲ PADĖJĖJŲ ATLYGINIMO IR
PASTABOS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1316 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

1. Atsižvelgdami į argumentus, kuriais grindžiama inicijuojama valstybės tarnybos reforma, siekdami dalyvauti rengiant bei tobulinant teisės aktus, susijusius su teismo ir teisėjų padėjėjų veikla (Teisėjų padėjėjų asociacijos įstatų 4.3 p.), teikti pasiūlymus atitinkamoms institucijoms (šiuo atveju – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai) teisėjų padėjėjams aktualiais klausimais (Teisėjų padėjėjų asociacijos įstatų 4.5 p.), kelti teisėjų padėjėjų profesijos prestižą (Teisėjų padėjėjų asociacijos įstatų 4.8 p.), teikiame nuomonę dėl teisėjų padėjėjų darbo specifikos ir atlyginimo santykio. Manome, kad į teikiamą nuomonę tikslinga atsižvelgti, sprendžiant dėl aktualių teisės aktų keitimu. Taip pat teikiame pastabas dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Projektas) siūlomo naujo teisinio reglamentavimo teisėjų padėjėjams aktualiais klausimais.

Teisėjų padėjėjų darbo specifikos ir atlyginimo santykis

2. Vienas iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylantis reikalavimas įstatymų leidėjui objektyviai pagrįsti diferencijuotą teisinį reglamentavimą. Oficialiojoje konstitucinėje jurisprudencijoje pripažinta, kad valstybės tarnybos sistemos vieningumas nepaneigia galimybės tam tikrus valstybės tarnybos santykius reguliuoti diferencijuotai. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad valstybės tarnybos santykiai ne tik gali, bet ir turi būti reguliuojami diferencijuotai, atsižvelgiant į valstybės (savivaldybių) institucijų bei jų vykdomų funkcijų ypatumus, šių institucijų vietą visų institucijų, per kurias vykdomos valstybės funkcijos, sistemoje, jų

kompetenciją, atitinkamiems valstybės tarnautojams būtinas profesines savybes, kitus svarbius veiksnius¹.

3. Laikomės pozicijos, kad teisėjų padėjėjų atliekamų funkcijų specifika, neabejotinai išskiria juos iš kitų valstybės tarnautojų bei pagrindžia būtinumą diferencijuotai reglamentuoti teisėjų padėjėjų atlyginimą, kad jis būtų adekvatus. Toliau pateikiame detalesnę mūsų pozicijos argumentaciją ir pasiūlymus.

4. Siekiant detaliau atskleisti teisėjų padėjėjų atliekamo darbo specifiką, tikslinga prisiminti šios pareigybės atsiradimo pradžia.

Nuo teismų įsteigimo² susidūrus su vis didėjančiu bylų skaičiumi, Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijos³ ir Teisėjų tarybos⁴ atstovai, remdamiesi Europos Sąjungos valstybių patirtimi, kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę su raginimais ir prašymais kurti teismuose teisėjų padėjėjų etatus. Ši priemonė turėjo garantuoti kiekvieno asmens teisės į bylos išnagrinėjimą per įmanomai trumpesnę laiką realų įgyvendinimą. Ja buvo siekiama aprūpinti teisėjus kvalifikuotu pagalbinio personalu, kurio darbas turėtų ne tik trumpinti bylų nagrinėjimo laiką, bet ir gerinti bylų nagrinėjimo kokybę, garantuoti teismų veiklos efektyvumą ir ekonomiškumą. Po maždaug 17 metų, teisėjų padėjėjų pareigybei keliama tokie patys uždaviniai ir lūkesčiai.

5. Lietuvoje teisėjai dirba komandose, kurias sudaro teisėjo padėjėjas ir teismo posėdžių sekretorius⁵. Teisėjų padėjėjai yra karjeros valstybės tarnautojai (teismo valstybės tarnautojai), kurie tiesiogiai padeda teisėjams eiti pavestas pareigas, analizuoja ir apibendrina teismų praktiką⁶.

Teisėjo padėjėjo darbą puikiai iliustruoja šiai pareigybei priskirtos funkcijos⁷: teisėjų padėjėjai vykdo teisėjų pavedimus, kuriais tiesiogiai padedama teisėjams eiti pavestas pareigas, funkcijas, kurios tiesiogiai⁸ ir netiesiogiai⁹ susijusios su bylų nagrinėjimu, o ir tokias, kurios nesusijusios su bylų nagrinėjimu¹⁰. Teisėjų padėjėjų darbas daugiausiai susideda iš funkcijų, kurios susijusios su bylų nagrinėjimu. Vykdydami šias funkcijas, teisėjų padėjėjai kiekvieną dieną tiesiogiai ir netiesiogiai

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimo 11, 13, 29 p., 1999 m. kovo 4 d., 2012 m. liepos 3 d., 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimai.

² Nuo 1995 m. sausio 1 d.

³ Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijos 2003 m. spalio 3 d. visuotinio susirinkimo metu priimta rezoliucija „Dėl teisėjų padėjėjų“.

⁴ Teisėjų tarybos 2004 m. lapkričio 27 d. raštas Lietuvos Respublikos Vyriausybei „Dėl teisėjų padėjėjų“.

⁵ Išskyrus Lietuvos apeliacinį teismą, Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą ir Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą.

⁶ Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 108 str. 1 d. 1 p.

⁷ Teisėjų tarybos 2020 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 13P-61-(7.1.2) patvirtintas Pavyzdinis teisėjo padėjėjo pareigybės aprašymas. Šios funkcijos su tam tikrais atitinkamais papildymais perkeltos į atskiruose teismuose dirbančių teisėjų padėjėjų pareigybės aprašymus.

⁸ Įstatymų ir kitų norminių aktų, teisinės bei kitos informacijos rinkimas, analizavimas, sisteminimas ir išvadų teikimas teisėjui(-ams), teismo posėdžiams rengiamų bylų medžiagos vertinimas, analizavimas, išvadų teikimas, teismo procesinių sprendimų projektų rengimas.

⁹ Teismo procesinių sprendimų nuasmeninimas, darbas su Lietuvos teismų informacine sistema „Liteko“.

¹⁰ Skundų, pareiškimų, prašymų nagrinėjimas ir atsakymų projektų rengimas, pagal kompetenciją dalyvavimas darbo grupių, komisijų veikloje, kitų nenuolatinio pobūdžio su įstaigos (teismo) veikla susijusių pavedimų vykdymas.

prisideda prie teisingumo vykdymo, kuris yra apsaugotas teismo nepriklausomumo principu ir į kurį draudžiama kištis¹¹.

Teisėjų padėjėjams patikėtos funkcijos savaime nekelia abejonių, kodėl teisėjo padėjėjams keliamas ypač aukštas kvalifikacijos ir teisinio išsilavinimo reikalavimas. Teisėjo padėjėju gali dirbti tik kvalifikuotas teisininkas, kuris negali apsiriboti tik bylos faktinių aplinkybių surašymu, <...> [jis] turi gebėti parengti baigiamųjų procesinių dokumentų projektus, vadovaujant teisėjui, kuris kontroliuoja teisėjo padėjėjo darbą¹².

Galima teigti, kad nuo teisėjo darbo kokybė reikšminga dalimi priklauso nuo jam padedančio teisėjo padėjėjo darbo kokybės¹³.

6. Svarbu pažymėtina, kad pastaraisiais metais Europoje vis didėja susidomėjimas teisėjų padėjėjų darbu ir jų vaidmeniu, padedant teisėjams vykdyti teisingumą.

Konsultacinė Europos Teisėjų Taryba (angl. *Consultative Council of European Judges (CCJE)*), kuri yra patariamoji Europos Tarybos institucija teisėjų nepriklausomumo, nešališkumo ir kompetencijos klausimais, atliepusi aptartą susidomėjimą teisėjų padėjėjų padėtimi valstybėse narėse, atliko 37 valstybių narių tyrimą ir 2019 m. priėmė nuomonę Nr. 22 „Dėl teisėjų padėjėjų padėties“¹⁴ (toliau – Nuomonė).

Nuomonėje pateiktos rekomendacijos, kuriomis Konsultacinė Europos Teisėjų Taryba siekia atkreipti valstybių narių dėmesį, į potencialias rizikas dėl teisėjų padėjėjų darbo ir sąlygų.

Konsultacinė Europos Teisėjų Taryba akcentuoja, kad teisėjų padėjėjai turi būti ypač aukštos kvalifikacijos, dėl jiems patiktų funkcijų ir jų įtraukimo į teismo sprendimų priėmimo procesą. Dėl to pripažino, kad valstybės narės turi užtikrinti pakankamą finansavimą teisėjų padėjėjų priėmimui ir mokamam adekvatiam bei konkurencingam atlyginimui bei garantuoti, kad nei iš teismų vidaus, nei iš išorės nebūtų kišamasi į teisėjo ir teisėjo padėjėjo darbą.

7. Lietuvos teismų sistema ne pirmus metus susiduria su finansavimo trūkumo problema. Nors ne pirmus metus vis kalbama ir apie nekonkurencingus teisėjų padėjėjų atlyginimus, menkstantį šios profesijos prestižą, tai dažniausiai nesukelia didesnio susirūpinimo. Su vis didėjančiu neužimtų teisėjų padėjėjų pareigybių skaičiumi, vis augančiu teisėjų padėjėjų skaičiaus trūkumu, pavyzdžiui,

¹¹ Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 str. 2 d., 114 str. 1 d.

¹² Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. balandžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-872-1062/2019.

¹³ Pavyzdžiui, dar 2014 m. Benediktas Stakauskas, buvęs Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos pirmininko ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas, pasisakydamas dėl teisėjų veiklos vertinimo, apibendrino, kad: „<...> Teisėjai, kurių veikla buvo vertinama 2014 m., pripažino profesinėje veikloje padarytas klaidas, apgailestavo, kad procesinių sprendimų kokybė ne visada tokia gera, kaip norėtusi, ir aiškino, kad teisės taikymo ir aiškinimo klaidas, proceso teisės terminų pažeidimus lėmė <...> didelė teismo darbuotojų (teisėjų padėjėjų, teismo posėdžių sekretorių) kaita ar nepakankama kvalifikacija“. Šaltinis interaktyvi nuoroda: https://www.teismai.lt/data/public/uploads/2017/05/2014_teismu_veiklos_apzvalga.pdf, žiūrėti 19 psl.

¹⁴ Interaktyvi nuoroda (anglų kalba): <https://www.coe.int/en/web/ccje/opinion-no.-22-on-the-role-of-court-clerks-and-legal-assistants-within-the-courts-and-their-relationships-with-judges>

2019 m. trūko 102 teisėjų padėjėjų¹⁵, pastaraisiais ir ypač šiais metais ženkliai padidėjusiu teisėjų padėjėjų, kurie pasitraukia iš pareigų, skaičiumi¹⁶, „kovojava“ priemonėmis, kurios nespėdžia problemų iš esmės¹⁷.

8. Dabartinė faktinė situacija dėl nekonkurencingo ir neadekvataus teisėjų padėjėjų atlyginimo yra ne tik sudėtinga, bet ir gilinanti teisėjo padėjėjo profesijos prestižo ir patrauklumo smukimą.

Ne pirmus ir ne antrus metus teisėjų padėjėjų atlyginimas nėra konkurencingas, nepritraukia jaunų, perspektyvių ar jau teisinę patirtį turinčių teisininkų, nedidina, o mažina teisėjo padėjėjo kaip profesijos prestižą, yra neadekvatus šios profesijos atstovams keliamų profesinių reikalavimų ir nustatytų atsakomybių atžvilgiu. Dėl pakankamai ilgai truncančio teismų nepakankamo finansavimo, teisėjų padėjėjams mokamas atlyginimas nebeišlaiko profesinę patirtį įgijusių teisėjų padėjėjų. Dėl to pačios priežasties susidarė ypač demotyvuojanti situacija, kai kelerius metus teisėjų padėjėjais išdirbė teismo valstybės tarnautojai, gauna mažesnę ar kone tokį patį atlyginimą, kaip ką tik į teisėjo padėjėjo pareigas priimtas teismo valstybės tarnautojas. Taipogi dėl tos pačios priežasties, nematerialaus pobūdžio motyvacinės priemonės po kasmetinių teisėjų padėjėjų veiklos vertinimų apskritai prarado bet kokią motyvacinę paskatą. Kitų motyvacinių priemonių, kuriomis teisėjų padėjėjai būtų suinteresuoti nepalikti teismo valstybės tarnybos, priimta nėra.

9. Dabar galiojanti tvarka (kuri nėra keičiama), kai teismo valstybės tarnautojų – teisėjų padėjėjų – atlyginimo dydis yra reglamentuojamas bendra tvarka, t. y. pasirinktas modelis, kai teisėjo padėjėjo atlyginimo dydis patenka į bendrą vykdomojoje valdžioje ir įstatymų leidžiamojoje valdžioje dirbančių valstybės tarnautojų atlyginimų dydžių (pagal atitinkamas pareigybes) lentelę, neatliepia teisėjų padėjėjų darbo realybės ir specifikos.

10. Apibendrinami, laikomės pozicijos, kad teisėjo padėjėjo atlyginimo dydis turi būti tiesiogiai susietas su teisėjui mokamu atlyginimu ir sąsaja tarp teisėjo padėjėjo atlyginimo dydžio ir teisėjo atlyginimo turi būti aiškiai įtvirtinta įstatymo galią turinčiuose teisės aktuose, tiesiogiai reglamentuojančiuose teismų veiklą.

Protinga, teisinga, ekonomiškai pagrįsta teisėjo padėjėjui mokėti tokį atlyginimą, kuris siektų 40–60 proc. teisėjui mokamo atlyginimo¹⁸.

¹⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2020 m. birželio 22 d. valstybinio audito ataskaita „Teismų sistema“.

¹⁶ Pavyzdžiui, Vilniaus apygardos administracinis teisme (Šaltinis, interaktyvi nuoroda https://vaat.teismas.lt/data/public/uploads/2022/02/ataskaita_2021.pdf, žiūrėti 19 psl.).

¹⁷ Kritikuotinas sprendimas teisėjų padėjėjų trūkumą spręsti priimant teisės studentus (Šaltinis, interaktyvi nuoroda: <https://vilniausmiesto.teismas.lt/doclib/u2pzfxva4sgvx4x8t4me9ecvsejgbey3>, žiūrėti 8 psl.).

¹⁸ Proporcijos pateiktos ir kitų valstybių narių atsakymuose į Konsultacinės Europos Teisėjų Tarybos pateiktą klausimą apie teisėjo padėjėjo atlyginimą (pavyzdžiui, Belgija – <https://rm.coe.int/belgique-reponse-questionnaire-fr/16809313bc>; Bosnija ir Hercegovina – <https://rm.coe.int/bosnia-herzegovina-reponse-questionnaire-en/16809313dc>; Gruzija – <https://rm.coe.int/georgia-reponse-questionnaire-en/16809313e4>; Airija – <https://rm.coe.int/ireland-reponse-questionnaire-en/1680931418>; Latvija – <https://rm.coe.int/lettonie-questionnaire-en/1680931f17>).

Teisėjo padėjėjo atlyginimo tiesioginis susiejimas su teisėjui mokamo atlyginimo dalimi yra ne tik pagrįstas, bet ir atliepiantis teisėjo padėjėjo darbo specifiką bei pakankamas išspręsti problemą dėl nekonkurencingo ir neadekvataus teisėjų padėjėjų atlyginimo¹⁹ sprendimas.

Projektas

Teikiame pastabas dėl valstybės tarnybos aspektų, kurie aktualūs teisėjų padėjėjams.

11. *Dėl valstybės tarnautojo sąvokos.* Šiuo klausimu pritariame Teisėjų tarybos 2022 m. liepos 19 d. rašto Nr. 36P-91-(7.1.10.) „Dėl pastabų teisės aktų projektams“ II dalies 1 punkte išdėstytiems argumentams. Palaikome politinį sprendimą teismo valstybės tarnautojus – teisėjų padėjėjus – priskirti prie karjeros valstybės tarnautojų. Vis dėlto, remdamiesi tuo, ką aptarėme šio rašto dalyje „Teisėjų padėjėjų darbo specifikos ir atlyginimo santykis“, manome, kad tikslinga spręsti dėl sisteminio teisės aktų, reglamentuojančių teismo valstybės tarnautojų statusą, peržiūrėjimo. Tokios peržiūros tikslas – garantuoti, kad teismo valstybės tarnautojų – teisėjų padėjėjų – statusas būtų aiškiai ir nedviprasmiškai apibrėžtas, kad būtų sureglamentuotos visos išimtys, aktualios teismo valstybės tarnautojų – teisėjų padėjėjų – statusui dėl jų atliekamų funkcijų specifiškumo. Dabartinis teisinis reglamentavimas stokoja aiškumo ir detalumo²⁰.

12. *Dėl valstybės tarnautojų atlyginimų ir koeficientų ribų nebuvimo.* Laikydami pozicijos dėl teisėjų padėjėjų atlyginimų dydžio, išdėstytos šio rašto dalyje „Teisėjų padėjėjų darbo specifikos ir atlyginimo santykis“, palaikome Teisėjų tarybos 2022 m. liepos 19 d. rašto Nr. 36P-91-(7.1.10.) „Dėl pastabų teisės aktų projektams“²¹ II dalies 3 punkte išdėstytus argumentus.

13. *Dėl teisėjų padėjėjų priskyrimo pareigybių grupei.* Laikydami pozicijos dėl teisėjų padėjėjų atlyginimų dydžio, išdėstytos šio rašto dalyje „Teisėjų padėjėjų darbo specifikos ir atlyginimo santykis“, palaikome Teisėjų tarybos 2022 m. liepos 19 d. rašto Nr. 36P-91-(7.1.10.) „Dėl pastabų teisės aktų projektams“²² II dalies 2 punkte išdėstytus argumentus.

Reaguodami į siūlomus atlyginimo pakeitimus, papildomai atkreipiame dėmesį, jog, pavyzdžiui, pagal šiuo metu galiojantį Valstybės tarnybos įstatymą, teisėjo padėjėjo bruto darbo užmokestis, atitinkamai nuo teismo, kuriame jis dirba, gali svyruoti nuo 1 176,5 Eur iki 2 443,5 Eur (atitinkamai, 6,5–13,5 pareiginės algos koeficientai padauginėti iš galiojančio bazinio dydžio

¹⁹ Atkreipiame dėmesį, kad Konsultacinė Europos Teisėjų Taryba, formuluodama aptarto tyrimo (žr. 6 p.) klausimyno klausimą dėl teisėjo padėjėjui mokamo atlyginimo, jį susiejo su teisėjui mokamu atlyginimu, prašydama pateikti proporcinę teisėjo padėjėjo atlyginimo išraišką, atitinkančią teisėjui mokamo atlyginimo dalį. Interaktyvi nuoroda (anglų kalba): <https://www.coe.int/en/web/ccje/opinion-no.-22-on-the-role-of-court-clerks-and-legal-assistants-within-the-courts-and-their-relationships-with-judges>; žiūrėti 16 klausimą.

²⁰ Šiam klausimui reikalinga detalesnė analizė ir likusių teismų sistemos atstovų nuomonės bei pozicijos. Teisėjų padėjėjų asociacija dalyvautų tolimesnėse diskusijose aptariamam klausimui.

²¹ Interaktyvi nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/31ab1141073111edbf9c72e552dd5bd?jfwid=199cfect0a>

²² Interaktyvi nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/31ab1141073111edbf9c72e552dd5bd?jfwid=199cfect0a>

181 Eur). Pagal siūlomą pertvarką, net ir pagal didžiausią numatytą koeficientą (tarp įstaigų grupių) turinčio teisėjo padėjėjo atlyginimas siektų tik 1 539,61 Eur²³. Vadinasi, siūloma valstybės tarnybos pertvarka ne tik nekompensuoja iki šiol taikytų ir Projektu panaikinamų materialinio, motyvacinio pobūdžio priemonių, tačiau atvirkščiai – pablogina teisėjo padėjėjų padėtį, realiai dar sumažindama teisėjo padėjėjo atlyginimo konkurencingumą.

14. *Dėl pareiginės algos bazinio dydžio peržiūrėjimo kas 3 metus*²⁴. Aiškinamajame rašte nurodoma, kad pasirinkimas pareiginės algos bazinį dydį peržiūrėti kas 3 metus priimtas, atsižvelgus į darbo užmokesčio pokyčių darbo rinkoje tendencijas ir šalies ekonominę situaciją. Aiškinamajame rašte niekaip nepaaiškinta, kokios tiksliai darbo užmokesčio pokyčių darbo rinkoje tendencijos yra pagrindas pagrįsti aptartą pasirinkimą. Taip pat nėra aptarta su šiuo konkrečiu pasirinkimu susijusi šalies ekonominė situacija, kuri pagrįstų ne kasmetinį, o 3 metų pareiginės algos bazinio dydžio peržiūrėjimą. Aiškinamajame rašte nėra ir 3 metų pagrindimo, kodėl pasirinktas būtent toks laikotarpis. Nesant tokio pagrindimo, nėra aišku, kodėl būtent 3 metų pareiginės algos bazinio dydžio peržiūra atlieps ekonominius pokyčius ir padės išvengti mokamo atlyginimo atotrūkio nuo darbo rinkos.

15. *Dėl konkursų decentralizavimo*. Nuo 2019 m. sausio 1 d. įvesta centralizuota priėmimo į valstybės tarnybą atrankos sistema nepasiteisino organizuojant konkursus teisėjo padėjėjo pareigybei užimti, procedūros buvo per ilgos, dažnai dėl to nebeįvykdavo. Atkreiptinas dėmesys, kad Konsultacinės Europos Teisėjų Tarybos Nuomonėje suformuluota aiški pozicija, kad teisėjų padėjėjų atranką turėtų vykdyti ne vykdomoji valdžia, o teisminė valdžia, tam, kad būtų užtikrintas atrankos proceso skaidrumas ir efektyvumas. Remiantis tuo, pritariame sprendimui decentralizuoti konkursų į karjeros valstybės tarnautojų (teisėjų padėjėjų) pareigas tvarką.

16. *Dėl priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą atsisakymo*. Priedas už tarnybos Lietuvos valstybei stažą valstybės tarnautojams mokamas nuo pirmosios Valstybės tarnybos įstatymo redakcijos įsigaliojimo 1999 m. liepos 30 d. Šiuo metu šis priedas yra kone vienintelė iš išlikusių priemonių, kuri valstybės tarnybai suteikia atitinkamą patrauklumą ir sukuria saugumo jausmą. Akivaizdu, kad dėl savo dydžio minėtas priedas negarantuoja atlyginimo konkurencingumo. Priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą paskirtis – darbą valstybės tarnyboje padaryti patrauklesnį už siūlomą privačiame sektoriuje. Todėl Aiškinamajame rašte nurodytas argumentas, kad valstybės tarnautojų atlyginimo konkurencingumo problema yra sprendžiama kitomis priemonėmis, o priedas už stažą tampa *pertekline, su veiklos rezultatais nesusieta darbo užmokesčio dalimi*, niekaip

²³ Projekte numatytą koeficientą padauginus iš vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio, pvz., apskaičiuoto 2022 m. I ketvirčiui 1 729,9 Eur.

²⁴ Manome, aktualūs ir Nacionalinės teismų administracijos 2022 m. liepos 19 d. rašto Nr. 4R-1131-(6.6.Mr) „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. 22-9948 ir su juo susijusių teisės aktų projektų derinimo“ IV dalyje išdėstyti argumentai dėl prie Projekto pateikto Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio įstatymo projekto.

nepagrindžia šio priedo atsisakymo, neįtikina tokios priemonės pagrįstumu ir ypač tokio sprendimo reikalingumu, reformuojant valstybės tarnybą. Panaikinus priedą už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, tokia priemonė turėtų būti bent pakeičiama kitais materialinio, motyvacinio pobūdžio instrumentais, kurie darytų valstybės tarnybą patrauklią.

17. *Dėl socialinių ir kitų garantijų sistemos priartinimo prie Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytų socialinių ir kitų garantijų sistemos.* Projekte atsisakyta dalies socialinių ir kitų garantijų. Šis sprendimas motyvuojamas siekiu užtikrinti „lankstesnį žmogiškųjų išteklių valdymą“. Manome, kad toks argumentas niekaip nepagrindžia ir nepaaiškina, kodėl teismo valstybės tarnautojams galiojusias socialines ir kitas garantijas *per se* reikia keisti ar jų atsisakyti. Socialinės ir kitos garantijos nuo valstybės tarnybos suformavimo pradžios buvo darbo valstybės tarnyboje patrauklumo garantas. Todėl jų atsisakymas, nepateikiant svarių argumentų, netoleruotinas. Nėra aišku, kodėl, kaip teisinio reglamentavimo pokyčio prioritetas pasirinktas „lankstesnis žmogiškųjų išteklių valdymas“. Ši sąvoka ir jos turinys nėra paaiškinti. Kadangi siūloma iš esmės keisti teisinį reglamentavimą dėl socialinių ir kitų garantijų, pasigendame: pirma, aiškios informacijos, kokios socialinės ir kitos garantijos yra naikinamos²⁵, įvedamos naujos, keičiamos iš dalies ar iš esmės; antra, nedviprasmiškų argumentų, pagrindžiančių, kodėl siūlomi pokyčiai yra reikalingi. Todėl laikomės pozicijos, kad galiojusios socialinės ir kitos garantijos turi likti, nekeičiant teisinio reglamentavimo.

Šiuo klausimu taip pat pritariame Nacionalinės teismų administracijos 2022 m. liepos 19 d. rašto Nr. 4R-1131-(6.6.Mr) „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. 22-9948 ir su juo susijusių teisės aktų projektų derinimo“²⁶ I dalies 3 punkte išdėstytiems argumentams.

Teisėjų padėjėjų asociacija

Simona Bareikytė

²⁵ Pavyzdžiui, teismo valstybės tarnautojų padėtis dėl kasmetinių atostogų bloginama.

²⁶ Interaktyvi nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/690f0d60074711edbf9c72e552dd5bd?jfwid=199cfect0a>